

JAUNATNES POLITIKAS ĪSTENOŠANAS INDEKSS ALŪKSNES NOVADĀ

No 2013. gada augusta līdz novembrim Alūksnes novada pašvaldība īstenojusi projektu „Jaunieša dzīve Alūksnes novadā” jaunatnes politikas valsts programmas 2013. gadam valsts budžeta finansējuma ietvaros.

Projekta mērķis - sekmēt Alūksnes novada jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanu, veicot pētījumu par pašreizējo jauniešu dzīves kvalitāti novadā.

Pētījums un tā rezultāti sniedz iespēju uzlabot un papildināt Alūksnes novada Jaunatnes politikas stratēģiju, izvirzīt prioritātes, plānot pasākumus un aktivitātes, pamatojoties uz objektīviem datiem.

Pētījuma rezultāti prezentēti Alūksnes novada domes deputātiem un pašvaldības pārstāvjiem, darbā ar jaunatni iesaistītajiem, Alūksnes novada Jauniešu konsultatīvās padomes pārstāvjiem, NVO pārstāvjiem un citiem interesentiem.

REZULTĀTI ALŪKSNES NOVADA LĪMENĪ

Jaunatnes politikas īstenošanas indeksa mērķis ir noskaidrot dažādu jaunatnes politikas aspektu ietekmi uz jauniešu dzīvi un pašizjūtu, īpaši pievēršoties Jaunatnes likumā definētajiem vienlīdzības, līdzdalības un jauniešu interešu ievērošanas principiem.

Apstrādājot dimensiju rezultātus noteiktajā sistēmā, tika iegūts indeksa rādītājs, kurš attēlo jaunatnes politikas situāciju Alūksnes novadā un atbild uz jautājumu – kā jaunieši novērtē savas iegūtās prasmes, vēlmes un dažādu iespēju pieejamību, sagatavojoties patstāvīgai un kvalitatīvai dzīvei sabiedrībā.

Pētījuma metodoloģija

Mērķa grupa: Alūksnes novada jaunieši vecumā no 13 līdz 25 gadiem.

Aptaujas metode: Pētījums tika veikts kvantitatīvas aptaujas veidā. Primāri intervijas ar respondentiem tika veiktas ar tiešo papīra interviju metodi atsevišķās demogrāfiskajās grupās. Tāpat intervijas ar respondentiem tika veiktas arī ar interneta palīdzību, taču šo metodi jaunieši izmantoja pasīvi. Visu tautību respondenti par aptaujas valodu izvēlējās latviešu valodu.

Ģeogrāfiskais pārklājums: Alūksnes pilsēta un visi novadā ietilpstošie pagasti.

Izlases lielums: 326 Alūksnes novada jaunieši.

Izlases metode: Pētījuma izlase tika veidota, izmantojot kombinēto izlases metodi – sertificētās nejaušās izlases un kvotu metodi.

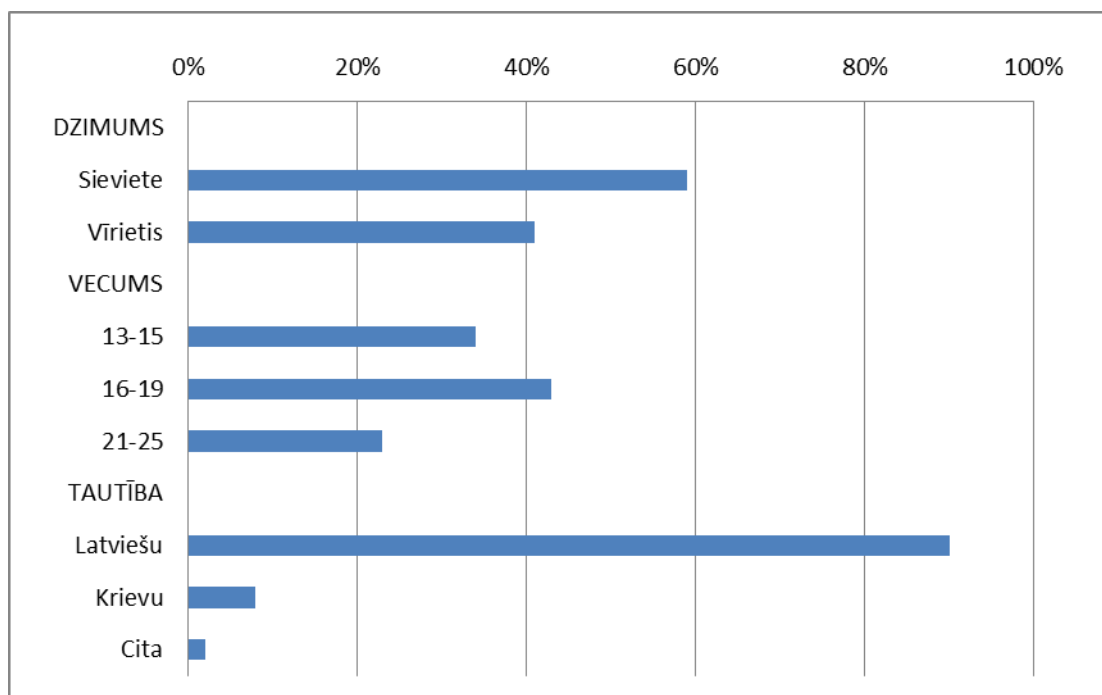
Pētījuma norise: Tiešās intervijas ar respondentiem tika veiktas no 2013.gada 25.septembra līdz 2013.gada 11.oktobrim. Intervijas internetā tika veiktas paralēli no 2013.gada 25.septembra līdz 2013.gada 5.oktobrim.

Vidējais aptaujas anketas aizpildīšanas laiks: 15 – 25 minūtes.

Kvalitātes kontrole tika veikta visās pētījuma stadijās (programmas pārbaude, datu tīrīšana un kontrole).

Datu svēršanas procedūra: Rezultāti pirms apstrādes papildus tika svērti pēc dzimuma, vecuma un tautības, vadoties pēc Alūksnes novada domē pieejamajiem datiem. Tomēr jāņem vērā fakts, ka reālais iedzīvotāju skaits un struktūra neatbilst šiem pieejamajiem datiem, jo ievērojams skaits jauniešu pārcēlušies uz dzīvi ārzemēs.

Aptaujāto respondentu raksturojums

Rezultātu precizitāte: pie izlases apjoma (n = 326) pētījuma kopējā kļūda ir +/-5,7% ar 95% varbūtības līmeni.

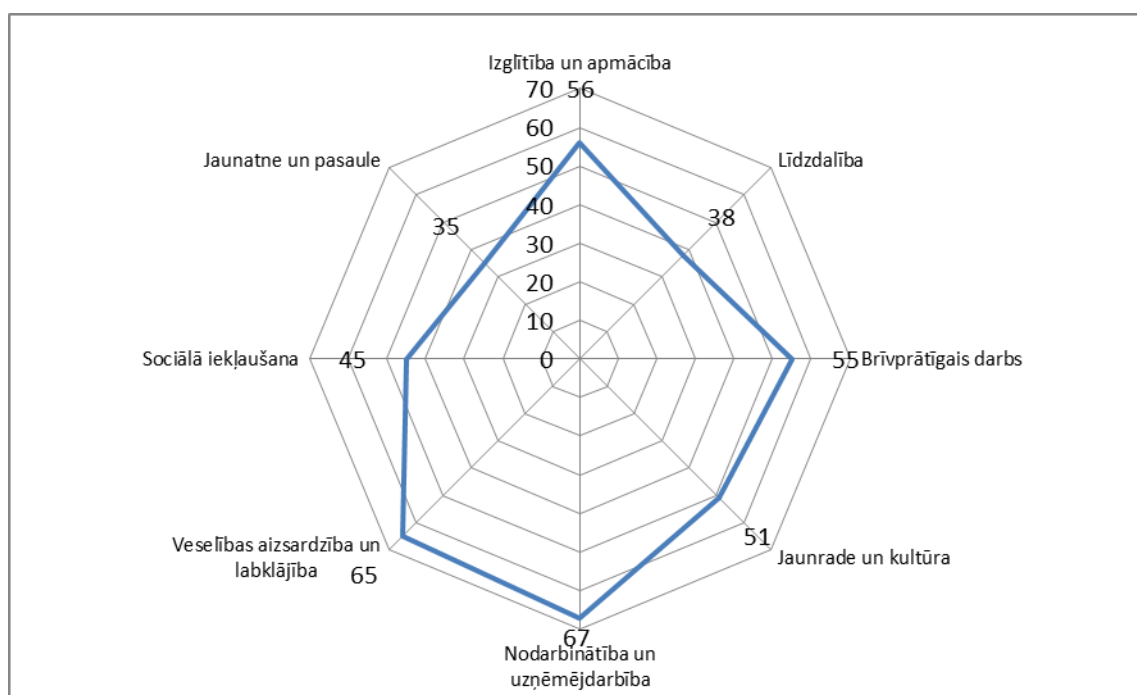
Pētījuma veikšanas laiks: No 2013.gada 23.septembra līdz 28.oktobrim.

Rezultātu apstrāde tika veikta tādā pašā veidā kā kopējo Latvijas līmeņa rezultātu apstrāde – formā, kas ir aprakstīta indeksa svaru kartē.

Indekss ir rādītājs, kurā skaitliskā formā izteikts jaunatnes politikas īstenošanas rezultāts. Tas tiek veidots, apstrādājot aptaujas veidā iegūtos 8 Jaunatnes politikas dimensiju novērtējumus, kā rezultātā vērtējums tiek iegūts gan par katru no 8 dimensijām, gan indeksa rādītājs par visām dimensijām kopumā. Indekss tiek izteikts skalā no 0 līdz 100.

Jaunatnes politikas īstenošanas indekss: Alūksnes novads

Kopējais indeksa rādītājs: 51 punkts

Indeksa kopējais rādītājs Alūksnes novadā ir vērtējams kā viduvējs – 51 punkts no 100 punktiem. Tas nozīmē, ka jaunieši novadā savas iegūtās prasmes, vēlmes un iespēju pieejamību, gatavojoties patstāvīgai dzīvei, vērtē kā viduvējas. Indeksa kopējais rādītājs lauku teritorijā dzīvojošajiem jauniešiem ir 50 punkti, bet Alūksnes pilsētas teritorijā – 52 punkti.

Indeksa kopējais rādītājs – 51 punkts, ir vienāds ar Latvijas kopējo rādītāju.

Analizējot Alūksnes novadā iegūtos rezultātus pēc indeksa svaru kartē aprakstītajiem soļiem, tika iegūti rezultāti katrā no Jaunatnes politikas jomām. Iegūtie rezultāti salīdzināti ar Alūksnes novada vidējo rādītāju, kā arī ar Latvijas līmeni

iegūtajiem rezultātiem. Pie analīzes tiek ņemtas vērā aprēķina metodoloģijā noteiktās vismaz trīs punktu atšķirības, pie kurām iespējams savstarpēji salīdzināt rezultātus un starp tiem vērojamas nozīmīgas atšķirības.

Rezultātu salīdzinājums starp dimensijām: Alūksnes novads un Latvija

Dimensija	Izglītība un apmācība	Līdzdalība	Brīvprātīgais darbs	Jaunrade un kultūra
Alūksne	56	38↑	55↑	51↓
Latvija	57	26	45	59

Dimensija	Nodarbinātība un uzņēmējdarbība	Veselības aizsardzība un labklājība	Sociālā iekļaušana	Jaunatne un pasaule
Alūksne	67↓	65	45	35
Latvija	71	62	48	38

Salīdzinot izpētes rezultātus Alūksnes novadā ar Latvijas vidējo rezultātu pa atsevišķām dimensijām, redzams, ka Alūksnes novadā salīdzinoši augstāks vērtējums ir dimensijās „Līdzdalība” (Alūksnē – 38 punkti, Latvijā – 26 punkti), „Brīvprātīgais darbs” (Alūksnē – 55 punkti, Latvijā – 45 punkti), bet salīdzinoši zemāks vērtējums kā Latvijā kopumā ir dimensijās „Jaunatne un kultūra” (Alūksnē – 51 punkts, Latvijā – 59 punkti) un „Nodarbinātība un uzņēmējdarbība” (Alūksnē – 67 punkti, Latvijā – 71 punkts).

Rezultātu salīdzinājums dimensiju vidū Alūksnes novadā

Dimensija	Izglītība un apmācība	Līdzdalība	Brīvprātīgais darbs	Jaunrade un kultūra
	56↑	38↓	55↑	51

Dimensija	Nodarbinātība un uzņēmējdarbība	Veselības aizsardzība un labklājība	Sociālā iekļaušana	Jaunatne un pasaule
	67↑	65↑	45↓	35↓

Savstarpēji salīdzinot Alūksnes novada pētījuma rezultātus starp dimensijām redzam, ka dimensijas „Izglītība un apmācība” (56 punkti), „Brīvprātīgais darbs” (55 punkti), „Nodarbinātība un uzņēmējdarbība” (67 punkti) un „Veselības aizsardzība un labklājība (65 punkti) tiek vērtētas augstāk kā vidējais indeksa novērtējums novadā (51 punkts). Savukārt salīdzinoši zemāk tiek vērtētas dimensijas „Līdzdalība” (38 punkti), „Sociālā iekļaušana” (45 punkti), kā arī „Jaunatne un politika” (35 punkti). Vienāds vērtējums ar vidējo novērtējumu Alūksnes novadā ir dimensijai „Jaunrade un kultūra” (51 punkts).

Dimensiju vērtējums un salīdzinājums

Vērtējums dimensijā „**Izglītība un apmācība**” ir vidējs (56 punkti no 100 punktiem). Pēc teritoriālā iedalījuma lauku teritorijā tas ir 53 punkti, bet Alūksnes pilsētā – 59 punkti.

Sākotnēji izvirzītais dimensijas pamatjautājums ir: ***Kādas ir jauniešu iespējas iegūt viņiem vēlamu izglītības un apmācības pakalpojumu apmēru?***

Dimensijas vērtējums liecina par to, ka jaunieši novadā savas iespējas iegūt viņiem vēlamu izglītības un apmācības pakalpojumu apmēru uzskata par vidējām.

Dimensijas vērtējums novadā ir vienā līmenī ar tās vērtējumu Latvijas mērogā.

Šīs dimensijas vērtējums ir augstāks kā vidējais indeksa rādītājs (51 punkts) Alūksnes novadā, tātad jaunieši šajā jomā situāciju vērtē pozitīvāk.

Salīdzinot ar citām dimensijām „Izglītības un apmācības” dimensija (56 punkti) novērtēta līdzvērtīgi ar dimensiju „Brīvprātīgais darbs” (55 punkti). Salīdzinoši augstāk jaunieši novērtējuši dimensijas „Nodarbinātība un uzņēmējdarbība” (67 punkti) un „Veselības aizsardzība un labklājība” (65 punkti), savukārt zemāks

vērtējums ir dimensijās „Jaunrade un kultūra” (51 punkts), „Sociālā iekļaušana” (45 punkti), „Līdzdalība” (38 punkti) un „Jaunatne un pasaule” (35 punkti).

Vērtējums dimensijā „**Līdzdalība**” ir drīzāk zems (38 punkti no 100 punktiem). Pēc teritoriālā iedalījuma novada lauku teritorijā jaunieši to novērtējuši ar 36 punktiem, bet Alūksnes pilsētā – ar 39 punktiem.

Sākotnēji izvirzītais dimensijas jautājums ir: ***Cik aktīvi jaunieši ir kopumā un kādi līdzdalības veidi ir aktuālākie jauniešiem?***

Dimensijas vērtējums norāda, ka jaunieši dažādos līdzdalības veidos kopumā nav aktīvi, ievērojama līdzdalības pasākumu daļa viņiem vispār nav aktuāla.

Salīdzinot ar dimensijas vērtējumu Latvijā(26 punkti), Alūksnes novadā tas tomēr ir augstāks.

Salīdzinot ar citām dimensijām novadā, vērtējums ir viens no zemākajiem. Zemāk novērtēta tikai dimensija „Jaunatne un pasaule”(35 punkti). Visas pārējās dimensijas novērtētas ievērojami augstāk – „Sociālā iekļaušana” (45 punkti), „Jaunrade un kultūra” (51 punkts), „Brīvprātīgais darbs” (55 punkti), „Izglītība un apmācība” (56 punkti), „Veselības aizsardzība un labklājība” (65 punkti), „Nodarbinātība un uzņēmējdarbība” (67 punkti).

Vērtējums dimensijā „**Brīvprātīgais darbs**” ir vidējs (55 punkti no 100 punktiem). Novada lauku teritorijā tas ir 53 punkti, bet Alūksnē - 57 punkti.

Sākotnēji izvirzītais dimensijas kopējais jautājums ir: ***Cik lielā mērā jaunieši ir ieinteresēti brīvprātīgā darba veikšanā?***

Dimensijas vērtējums norāda uz to, ka jaunieši novadā ir vidēji ieinteresēti brīvprātīgā darba veikšanā.

Salīdzinot šīs dimensijas rādītāju ar Latvijas vidējo (45 punkti), Alūksnes novadā tas ir augstāks.

Dimensijas „Brīvprātīgais darbs” vērtējums ir augstāks kā vidējais indeksa rādītājs novadā, tātad jauniešu vērtējums ir pozitīvāks.

Salīdzinot šīs dimensijas rādītāju ar pārējiem rādītājiem novadā, redzam, ka tas ir līdzvērtīgs dimensijas „Izglītība un apmācība” rādītājam (56 punkti), ievērojami zemāki rādītāji ir vairākās dimensijās: „Jaunatne un pasaule” (35 punkti), „Līdzdalība” (38 punkti), „Sociālā iekļaušana” (45 punkti), „Jaunrade un kultūra” (51 punkts). Augstāks rādītājs nekā šajā dimensijā ir tikai divās dimensijās - „Veselības

aizsardzība un labklājība” (65 punkti) un „Nodarbinātība un uzņēmējdarbība” (67 punkti).

Vērtējums dimensijā „**Jaunrade un kultūra**” ir vidējs (51 punkts no 100 punktiem), novada pagastu teritorijā rādītājs ir 49 punkti, bet Alūksnē - 53 punkti.

Sākotnēji izvirzītais dimensijas jautājums ir: ***Cik aktīvi ir jaunieši, iesaistoties dažādās kultūras aktivitātēs?***

Vērtējums šajā dimensijā ir izteikti vidējs, tas norāda, ka jaunieši šajā jomā ir vidēji aktīvi un viņiem ir daļēja interese par kultūras norisēm.

Dimensijas „Jaunrade un kultūra” rādītājs novadā ir zemāks kā Latvijas rādītājs (59 punkti).

Dimensijas rādītājs ir vienāds ar vidējo indeksa rādītāju novadā (51 punkts).

Salīdzinot šīs dimensijas rādītāju ar pārējām dimensijām, redzams, ka vairākās dimensijās rādītājs ir zemāks: „Jaunatne un pasaule” (35 punkti), „Līdzdalība” (38 punkti), „Sociālā iekļaušana” (45 punkti). Augstāk tiek vērtētas dimensijas „Brīvprātīgais darbs” (55 punkti), „Izglītība un apmācība” (56 punkti), „Veselības aizsardzība un labklājība” (65 punkti) un „Nodarbinātība un uzņēmējdarbība” (67 punkti).

Vērtējums dimensijā „**Nodarbinātība un uzņēmējdarbība**” ir drīzāk augsts (67 punkti no 100 punktiem), pēc teritoriālā sadalījuma novada pagastos rādītājs ir 65 punkti, Alūksnē tas ir 69 punkti.

Sākotnēji izvirzītais dimensijas kopējais jautājums ir: ***Kā jaunieši novērtē savu iegūto zināšanu un prasmju kvalitāti saistībā ar iekļaušanos darba tirgū?***

Dimensijas vērtējums parāda, ka jaunieši savu prasmju kvalitāti, kas saistīta ar iekļaušanos darba tirgū, novērtē salīdzinoši augstu.

Dimensijas vērtējums salīdzinot ar Latvijas vidējo vērtējumu (71 punkts) ir nedaudz zemāks, taču tas ir ievērojami augstāks par vidējo indeksa rādītāju Alūksnes novadā (51 punkts). Tas liek secināt, ka situāciju novadā tieši šajā jomā jaunieši novērtē vispozitīvāk.

Salīdzinot ar visām pārējām septiņām dimensijām, šīs dimensijas rādītājs ir pats augstākais, tieši tāpat kā vidēji valstī.

Vērtējums dimensijā „**Veselības aizsardzība un labklājība**” ir drīzāk augsts (65 punkti no 100 punktiem), pēc teritoriālā sadalījuma novada lauku teritorijā tas ir 68 punkti, bet Alūksnes pilsētā – 63 punkti.

Sākotnēji izvirzītais dimensijas kopējais jautājums ir: ***Kāds ir vispārējais jauniešu fiziskās veselības un labklājības līmenis?***

Dimensijas rādītājs norāda, ka jaunieši savu fiziskās veselības un labklājības līmeni novērtē salīdzinoši augstu.

Alūksnes novadā šīs dimensijas rādītājs ir augstāks par valsts vidējo rādītāju (62 punkti). Rādītājs ir arī ievērojami augstāks par vidējo indeksa rādītāju Alūksnes novadā (51 punkts).

Salīdzinot ar pārējo dimensiju rādītājiem novadā, augstāks ir tikai dimensijas „Nodarbinātība un uzņēmējdarbība” rādītājs (67 punkti). Zemāks rādītājs ir dimensijās „Izglītība un apmācība” (56 punkti), „Līdzdalība” (38 punkti), „Brīvprātīgais darbs” (55 punkti), „Jaunrade un kultūra” (51 punkts), „Sociālā iekļaušana” (45 punkti), „Jaunatne un pasaule” (35 punkti).

Vērtējums dimensijā „**Sociālā iekļaušana**” ir vidējs (45 punkti no 100 punktiem), pēc teritoriālā iedalījuma novada pagastos vērtējums ir 47 punkti, bet Alūksnē jaunieši šo dimensiju vērtējuši ar 43 punktiem.

Sākotnēji izvirzītais dimensijas kopējais jautājums ir: ***Kāda ir jauniešu pašizjūta apkārtējā sociālajā vidē?***

Dimensijas rādītājs atklāj, ka jaunieši apkārtējā sociālajā vidē jūtas vidēji labi.

Novadā dimensijas rādītājs ir nedaudz zemāks kā vidējais šīs dimensijas rādītājs Latvijā (48 punkti), arī novada mērogā rādītājs nedaudz atpaliek no vidējā indeksa rādītāja (51 punkts).

Salīdzinot ar pārējo dimensiju rādītājiem, zemāks jauniešu vērtējums ir divās dimensijās – „Līdzdalība” (38 punkti) un „Jaunatne un pasaule” (35 punkti). Augstāks par šīs dimensijas vērtējumu jauniešu vērtējums ir sekojošās dimensijās: „Izglītība un apmācība” (56 punkti), „Brīvprātīgais darbs” (55 punkti), „Jaunrade un kultūra” (51 punkts), „Nodarbinātība un uzņēmējdarbība” (67 punkti), „Veselības aizsardzība un labklājība” (65 punkti).

Vērtējums dimensijā „**Jaunatne un pasaule**” ir drīzāk zems (35 punkti no 100 punktiem), šāds jauniešu vērtējums šajā dimensijā ir visā novada teritorijā.

Sākotnēji izvirzītais dimensijas kopējais jautājums ir: ***Kā jaunieši izjūt savas iespējas ietekmēt lēmumu pieņemšanu un cik lielā mērā viņi interesējas par dažāda līmeņa notikumiem?***

Pētījums parāda, ka jaunieši samērā pasīvi interesējas par dažādu līmeņu notikumiem, tāpat viņi vāji izjūt savas iespējas ietekmēt dažādu lēmumu pieņemšanu visos līmeņos.

Dimensijas rādītājs ir nedaudz zemāks par vidējo Latvijas rādītāju (38 punkti). Novada līmenī šis ir pats zemākais rādītājs no visām dimensijām. Rādītājs ir ievērojami zemāks par vidējo indeksa rādītāju novadā (51 punkts). Secinām, ka jaunieši situāciju tieši šajā jomā vērtē visnegatīvāk.

Salīdzinājumā ar pārējām dimensijām, rādītājs tikai nedaudz atpaliek no dimensijas „Līdzdalība” (38 punkti). Visās pārējās dimensijās rādītāji ir ievērojami augstāki: „Izglītība un apmācība” (56 punkti), „Brīvprātīgais darbs” (55 punkti), „Jaunrade un kultūra” (51 punkts), „Nodarbinātība un uzņēmējdarbība” (67 punkti), „Veselības aizsardzība un labklājība” (65 punkti), „Sociālā iekļaušana” (45 punkti).